

27è festival de músiques de Torroella de Montgrí

‘07

del **13**
de juliol
al **23**
d'agost

FUNDACIÓ CAIXA CATALUNYA

Nicolas de Staël

STAËL

1914-1955

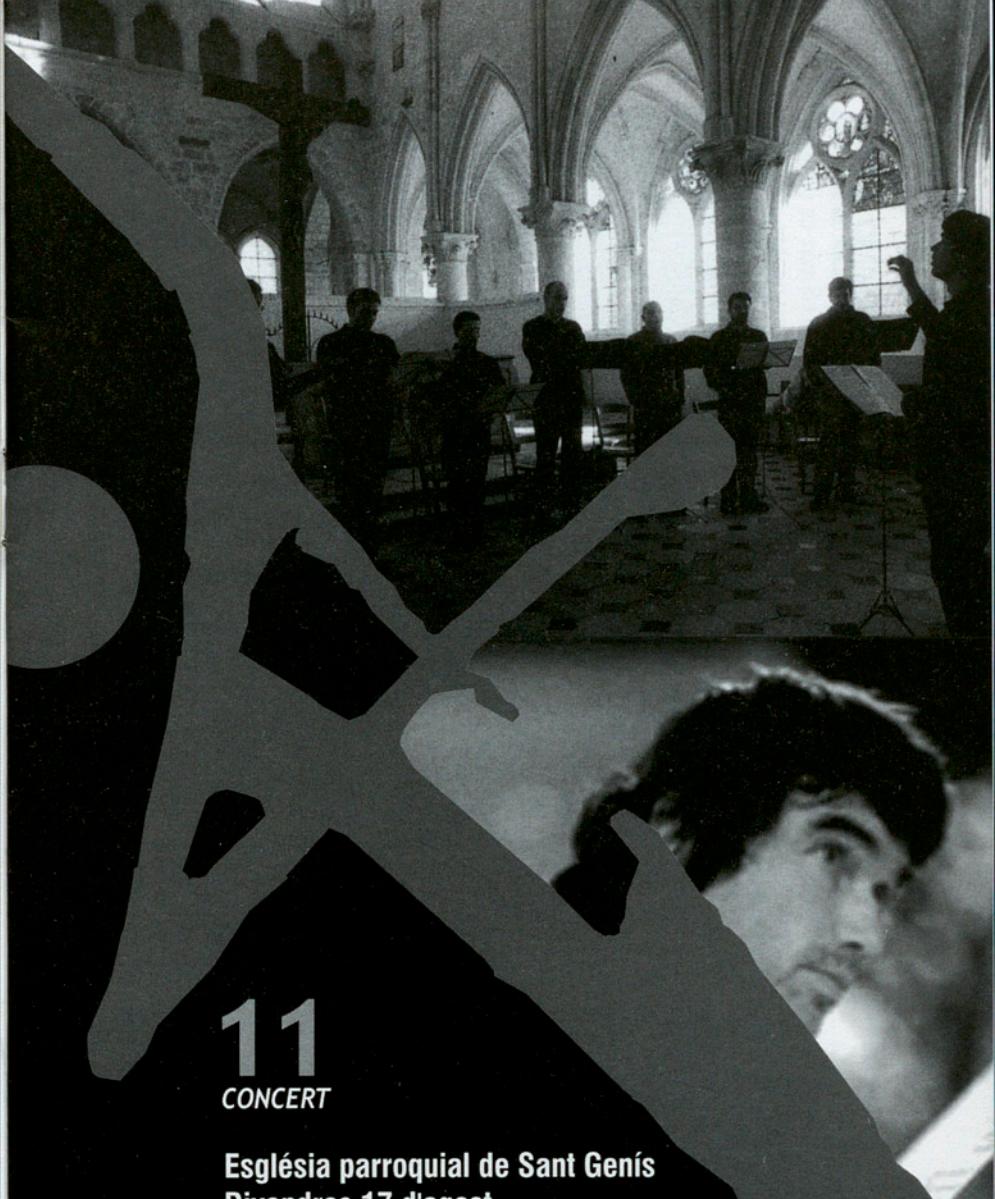
La Pedrera

Exposició
del 19 de juny
al 24 de setembre

Sala d'exposicions de la Fundació Caixa Catalunya
La Pedrera. Passeig de Gràcia, 92. Barcelona
De dilluns a diumenge, de 10 a 20 h.
Entrada gratuïta
www.caixacatalunya.es/obrasocial

FUNDACIÓ CAIXA CATALUNYA

11 CONCERT

Església parroquial de Sant Genís

Divendres 17 d'agost

22.00 hores

LA DISSOLUCIÓ MEDIEVAL: GUILLAUME DUFAY

DIABOLUS IN MUSICA

Frédéric BETOUS, altus

Raphaël BOULAY, tenor

Geoffroy BUFFIERE, baix

Philippe FROELIGER, tenor

Olivier GERMOND, tenor

Olivier MARCAUD, tenor

Andrés ROJAS URREGO, altus

Emmanuel VISTORKY, baix baríton

ANTOINE GUERBER, director

Guillaume Dufay: *Missa Se la face ay pale* (Ca 1400-1474)

www.festivaldetorroella.com

27 festival de
músiques
de Torroella de Montgrí

PROGRAMA

Guillaume Dufay: Missa Se la face ay pale
(Ca 1400-1474)

Introït: Benedicto sit sancta trinitas (superior, contra & tenor)

Kyrie

Gloria

Graduel: Benedictus es Domine (tenor, baix)

Alleluia: Benedictuses Domine (superior, contra & tenor)

Sequence: Unus simples et perfectum

Credo

Offertoire: Benedictus sit Deus pater (tenor, baix, verset solista)

Sanctus

Agnus dei

Communion: Benedicite Deum celi (superior, contra & tenor)

Ite missa est

GUILLAUME DUFAY

Guillaume Dufay (Guillaume du Fay o Willem du Fay), músic, diplomàtic, clergue humanista i viatger incansable, molt probablement va néixer el 1397 a Brussel·les i va morir a Cambrai el 1474. Marie du Fay, la seva mare, va rebre protecció del seu cosí, un influent canonge de la catedral de Cambrai, així podem entendre perquè va entrar com a infant de cor en aquesta catedral. A l'edat de 14 anys va rebre com a regal un manuscrit amb el qual es podia aprendre gramàtica, retòrica i versificació. Aquest era un regal molt poc freqüent per a un noi de 14 anys i això ens demostra el seu talent. El 1414 ja no apareixia com a *cantor sinò* com a clergue. Al llarg de la seva vida Dufay va ser un músic destacat; Binchois, Ockeghem, Tinctoris, Busnois figuren entre els molts compositors que el van conèixer. No trobem cap document que confirmi que Guillaume Dufay va acompañar Jehan de

Lens, bisbe de Cambrai, al Concili de Constança. No se sap quins contactes va realitzar durant el Concili (desembre 1414 - març 1418), però si tenim en compte que en aquest Concili hi havia unes 50.000 persones (entre les quals molts prínceps i reis), 18.000 eclesiàstics, 183 bisbes, 3 papes cismàtics, i uns 1.700 músics de totes les grans capelles d'arreu d'Europa, com les dels tres papes cismàtics i les dels diferents bisbes i reis, ens podem adonar que de ben segur que va escoltar des de la melodia italiana fins a l'harmonia anglesa, passant per la música alemanya, espanyola i francesa, en gran quantitat i qualitat.

El 1417 ja era a Cambrai, però el 1420 sabem que va ser a Rimini component el motet *Vasilissa, ergo gaude* pel casament de la neboda de Carlo Malatesta amb un fill de l'Emperador de Bizanci. Va realizar altres composicions per a la família Malatesta, va

ser membre de la capella del governador papal de Bolonya i posteriorment va entrar a formar part de la capella papal. Dins d'aquesta capella va compondre belles i ambicioses obres com el motet *Ecclesie militantis*, un obra isorítmica dedicada a la coronació del papa Eugeni IV. El 1433 era a Ferrara i el febrer de 1434 a Savoia organitzant la part musical del casament entre Lluís de Savoia i Anna de Lusignan. En aquesta festa trobem la composició de la balada *Se la face ay pale*, més endavant en parlarem. El 1436, i després de viatjar fins a Cambrai, el trobem a la capella papal de Florència estrenant un bellissim i impressionant motet *Nuper rosarum flores* per a la consagració de la catedral. El 1437 ja torna a ser a Ferrara i els dos anys següents els passa a Savoia. El 1439 una sèrie de turbulències polítiques fan que torni a Cambrai per així poder evitar haver d'escollir entre la capella papal o la dels Savoia. Va

retornar a Savoia el 1452 un cop la situació política s'hagué estabilitzat. A Savoia, hi va romandre fins a l'edat de seixanta anys, edat en què va decidir retornar a la catedral de Cambrai. A partir de llavors, tot i que no va deixar de viatjar, no feia viatges tan llargs, tot i això és remarcable el fet que hi havia obres seves a la capella de l'Ordre del Toixó d'Or de Dijon que formava part de la cort de Borgonya.

L'obra de Guillaume Du Fay és un exemple dels canvis i de les pors d'una Europa en crisi i de la transició musical del darrer gòtic, que ja anuncia el Renaixement. Cal dir que hi ha moltes obres de la seva joventut que gràcies a la seva gran popularitat s'han conservat, en canvi, no hi ha gaires obres de maduresa identificades. Aquest fet pot explicar-se perquè els reculls miscel·lans de l'època es feien sense citar el nom del compositor, i per tant, han quedat en l'anònimat.

Quant a la composició de misses, durant molts anys el compositor flamenc només componia parts individuals (*Kyrie*, *Agnus Dei*) o parelles (*Kyrie-Gloria*, *Sanctus-Agnus*) però mai un cicle complet. Aquesta idea de cicle complet té el seu origen en la *Missa Notre Dame* de Guillaume de Machaut (cap al 1360), però sorprendentment no té continuació, possiblement a causa de l'alt grau de contemporaneitat de la música. No és fins que a la dècada dels vint del *Quattrocento* italià que Dufay i altres compositors que treballaven a Itàlia recuperen la idea del cicle. La primera missa de cicle complet de Dufay és la *Missa sine nomine* per a tres veus. També cal destacar la *Missa Sancti Jacobi* en què l'autor va musicar totes les parts de la missa, tot i això, ens trobem que és una missa que sols es pot executar dins el ritual de la onomàstica anual.

Centrant-nos en les últimes quatre misses

que va escriure veiem com es basen en un *cantus firmus* que pot ser extret d'una obra ja escrita del repertori religiós o profà, o també pot ser de nova creació. La més antiga d'aquestes és la missa *Se la face ay pale*, que alhora és una de les primeres misses d'aquest gènere que es varen compendre fora d'Anglaterra, on havia aparegut el gènere. El cant ferm es basa en el motet *Se la face ay pale* que va dedicar a Lluís de Savoia a la seva consort el dia de la seva unió matrimonial. És possible que aquesta missa fos escrita el 1452 per a la missa de casament del fill de Lluís de Savoia i la filla de Carles VII de França. Per tant, ens trobarem en d'un cas de reutilització de l'obra.

El conjunt *Diabolus in Musica* ens presenta, a través del seu acurat treball vocal, una reconstrucció musical completa de la missa que exalta les virtuts de Dufay com a compositor de música destinada al culte diví i posa de manifest la gran capacitat de l'autor

per dotar els textos sagrats d'una força expressiva única. Aquesta missa es cantava el dia de la Trinitat. El gradual, la seqüència, l'ofertori i el *Ite missa est* es canten segons les melodies gregorianes del manuscrit BN Llatí 17311, un missal del segle XIV de la catedral de Cambrai. L'introit, l'al·leluia i la comunió són extrets del famós Ms Trento 88. La interpretació *a cappella* per a veus d'homes, dues per part, és una opció que pot servir per a totes les misses polifòniques del segle XV. Per a la missa de Dufay, Antoine Guerber, opta per oferir-nos una interpretació *a cappella* amb veus únicament masculines ja que se sap que en tota la documentació de la Cort de Savoia no hi ha cap referència a l'ús d'instruments o d'orgue, per tant és l'opcio més vàlida.

Andreu Guinart i Verdaguer

DIABOLUS IN MUSICA

Des de 1992, l'Ensemble **Diabolus in Musica** es dedica a l'estudi i interpretació de les músiques medievals, des del cant gregorí a les grans polifonies del segle XV, amb especial dedicació pels segles XII i XIII francesos. En la tasca de recerca musicològica i històrica, el grup treballa directament sobre fons manuscrites amb preferència pels repertoris inèdits. En els seus repertoris es contempla l'Edat Mitjana des d'una vessant original i creativa, les peces s'interpreten dins el context estètic i històric de l'època tenint en compte la mentalitat i sensibilitat medievals.

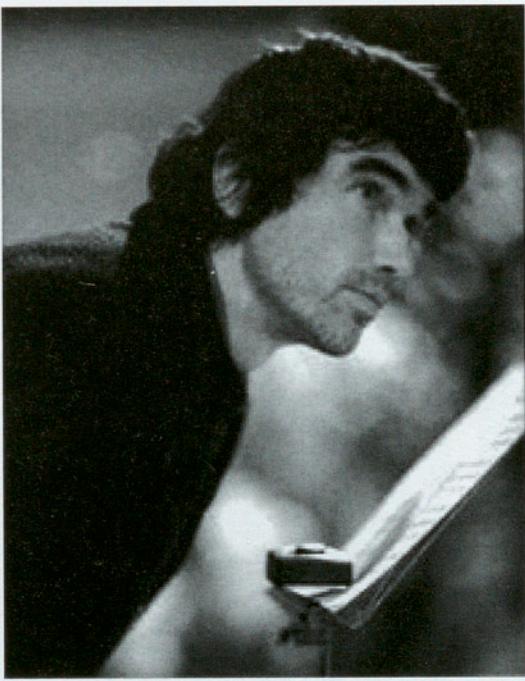
El grup presenta també els concerts des de diferents formes innovadores; fent-hi intervenir comediants, joglars, posades en escena o projeccions d'imatges tot servint-se de la tecnologia més moderna per realçar les sumptuoses iconografies medievals.

Han multiplicat les col·laboracions artístiques associant els repertoris europeus de l'època a la música medieval oriental, a la música contemporània o facilitant que el grup treballi amb cors i escolanies de nens.

Diabolus in Musica és convidat als festivals més importants tant de França (Ambronay, Saintes, Royaumont, Fontevraud, Cité de la Musique) com de l'estrange (Holanda, Alemanya, Bèlgica, Itàlia, Espanya, Escandinàvia i Amèrica del Sud).

Grava per a Alpha Productions i els dotze discs que han editat han rebut nombrosos premis (Diapason d'Or els anys 1999 i 2004, Choc du Monde de la Musique, ffff de *Télérama*, 10 de *Répertoire*, 5* de *Classica*, 5* de *Goldberg*). La critica destaca principalment la gran personalitat de les seves innovadores interpretacions.

ANTOINE GUERBER, director

Antoine Guerber dirigeix Diabolus in Musica des de l'any 1992.

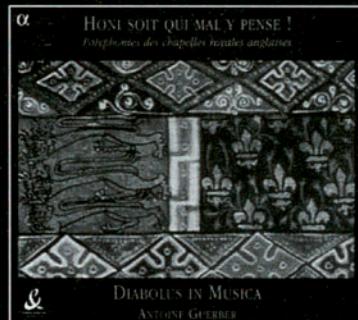
Després de deu anys de pràctica de cant coral, la trobada amb Dominique Touron, fundador del grup a Burdeus, i amb Dominique Vellard, de qui va ser alumne al Centre de Música Medieval de París i al Departament de Música Antiga del CNSM de Lió, faran que la passió per la música medieval no el deixi mai més.

Després d'haver participat en les activitats dels grups Gilles Binchois, Organum, Perceval i Jacques Moderne, Antoine Guerber es va instal·lar a Touraine entregat al seu propi grup i a la descoberta de repertoris inèdits, a la seva difusió i a les activitats formatives que realitza a la Fondation Royaumont i a Escolania de Notre-Dame de París.

Missa Se la face ay pale,
de Guillaume Du Fay
(segle XV)

Alpha051 (2004)

Honi Soit qui mal y pense!

Polyfonies a les capelles
reals angleses de 1328 a
1410

Alpha037 (2003)

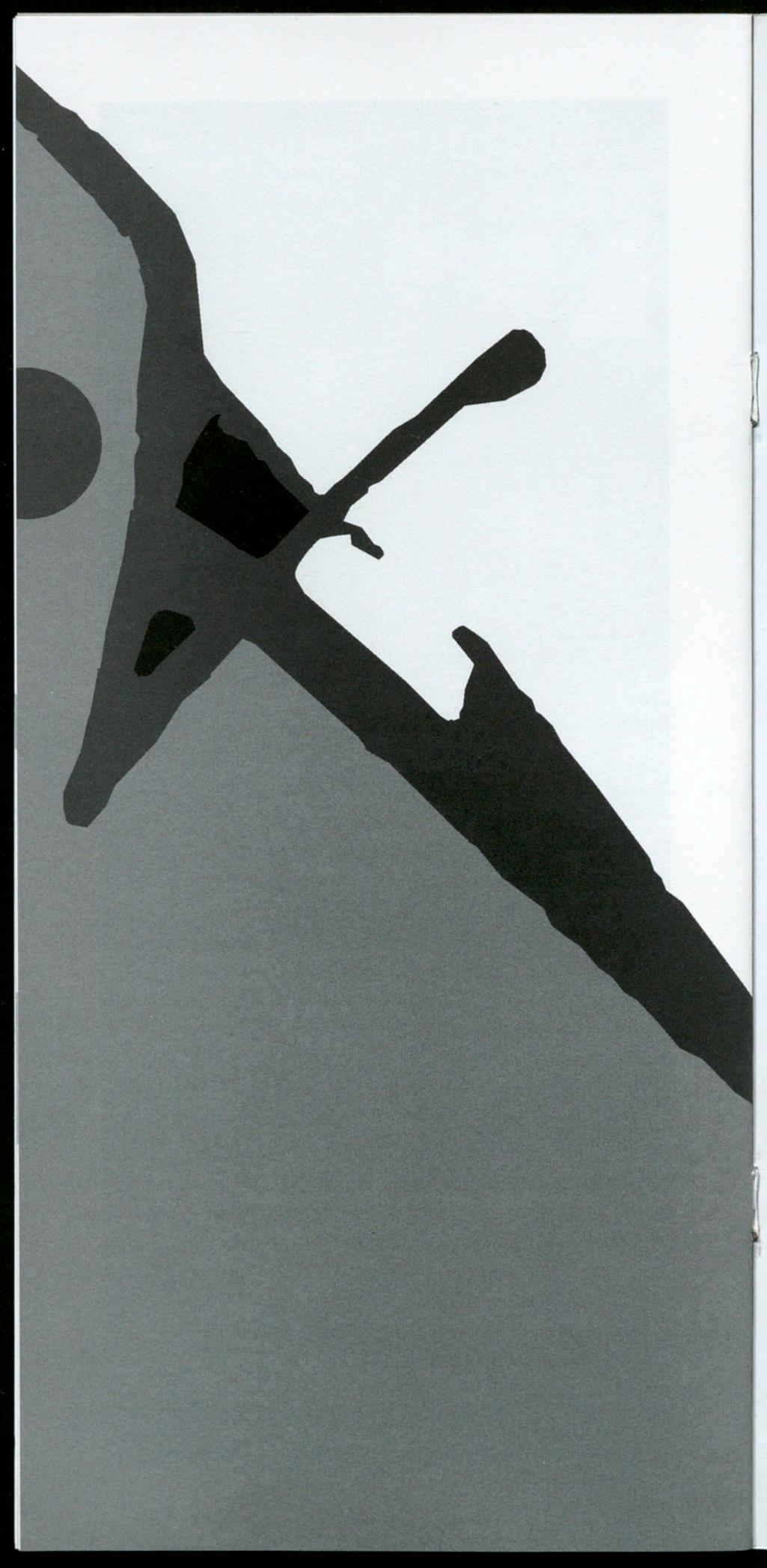

*Carmina Gallica, cançons
latines del segle XII*

Alpha037 (2003)

Antoine Guerber
<http://www.diabolus-in-musica.net/>

Diabolus in Musica
<http://www.diabolus-in-musica.net/>

27è FESTIVAL DE MÚSIQUES TORROELLA DE MONTGRÍ'07

Del 13 de juliol al 23 d'agost

www.festivaldetorroella.com

Dimarts, 17 de juliol, 22h, Can Quintana

NIDI D'ARAC. Música tradicional del sud d'Itàlia

Dimecres, 18 de juliol, 22h, Plaça de la Vila

GUILLAMINO presenta *Música de ball*: Cobla La Bisbal Jove, Víctor Nubla (Dedo), Linn Youki Project, Yacine Belhacene, 12Twelve, Pau Guillamet, *Guillamino*

Dijous, 19 de juliol, 22h, Plaça de la Vila

PROFESSORS DE L'11è CURS DE MÚSICA TRADICIONAL (FESTCAT)

Dissabte, 21 de juliol, 19h, Jardins del Palau lo Mirador

Taller concert familiar. **CHOTA DIVANA (Rajasthan, Índia)**

Diumente, 22 de juliol, 19h, Plaça de la Vila

Cercavila. **DE PROPERE FANFARÉ VAN DE VIEZE GASTEN**

Dimecres, 25 de juliol, 22h, Claustre Convent d'Agustins

LOVE OF LESBIAN presenta *Cuentos chinos para niños del Japón*

Divendres, 27 de juliol, 19,30h, Can Quintana

ALMANSA 1707: DESPRÉS DE LA BATALLA. Conferència a càrrec de l'escriptor Joan Francesc Mira

Dissabte, 28 de juliol, 20h, Plaça Pere Rigau

JAVIER BAQUERO GROUP presenta *Mi sol y mi luna*

Dimarts, 31 de juliol, 22h, Claustre Convent d'Agustins

XAVIER LLOSES I L'ESCOLANIA DE LA QUADRATURA DEL CERCLE presenten *El somni del gegant i L'orgue de perfums*

Dilluns, 6 d'agost, 20h, Cine Petit

BROSSA QUARTET presenta *Músiques de l'Holocaust*

Dimecres, 8 d'agost, 22:00h, Església de Sant Genís

ÀLEX ALGUACIL, piano. Interpreta a **Granados, Chopin i Liszt**

Dijous, 9 d'agost, 20h, Plaça Pere Rigau

MARIONA FONT presenta *D'aram*

Dilluns, 13 d'agost, 20h, Plaça Pere Rigau

EL CAU DEL LLOP. Viatge musical per la Mediterrània

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya

Departament de Cultura

i Mitjans de Comunicació

cultura.gencat.net

Organitza:

Secretaria:

Apartat de correus núm. 70 - E-17257 Torroella de Montgrí

Tel. +34 972 76 10 98 / Tel. +34 972 76 06 05

Fax +34 972 76 06 48

info@joventutsmusicals.com

www.festivaldetorroella.com

Emissores oficials del Festival:

Col·laboren:

EL PAÍS

TR3SC

**FUNDACIÓ
VILA CASAS**

**PARRÒQUIA DE
SANT GENÍS**

Patrocinen:

AJUNTAMENT DE TORROELLA DE MONTGRÍ

**Diputació
de Girona**

**Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació**

AMB LA COL·LABORACIÓ I EL PATROCINI DE:

FUNDACIÓ CAIXA CATALUNYA

